

Nro. 30.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsban, Kedden Octobernek 11. ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

Isten, a' mint már egyízert meg írtuk; a' múlt tavasz kezdetétől fogva mind ekkorig annyi eső nem volt, a' mennyirek boldozabb esztendőben 24 óra elforgása alatt esni kellett volna. Az e' miatt okoztatott rendkívül való szárazság, és mindenféle eleségnek szüksége 's drágasága, annyira meg is nevékedett, hogy az ide való szegénységnek csak imigy amigy kell tsikórogni. — Ennek, és az ezt követhető tsapásnak elfordítása végen, az ide való Fő Kormányizék bútsú jársokkal való közönséges anétatollágokat rendelt, a' melyek a' külső városokban tegnap előtt el

is kezdődtek, és dél előtt 9 és 10, dél után pedig 5 és 6 óra közt tartattak. Valamint férfiak, úgy asszony személyek is igen nagy számban jelentek meg azokon. — Valójában meg esett az ember szive, látván, minémü könyves buzgóssággal eledezen a' nép az ég tsatornáinak telnyittatásokért a' kegyelmes Teremtőnek. — Buzgóságoknak volt is valamely kevés sikere, mivel az ének karpitja mindenfelől fekete és terhes tellegekkel bé vónattatvan, mind dél előtt mind dél után esett egy kevés eső, hanem újokban nagy szél támadván, az esőt el verte, és a' tellegeket is szállal szellette. Azóha olly meleg napok járnak, mint Junius és Augustus hónapjaiban szokott járni. — Ezek közt tovább is folytatya az itt való városi és külső városi nép a' ajtatosságot és az esőért való eledezeit. — A' Duna vizének, a' belső és külső város közt folyó aqa, annyira ki száradt, hogy nemcsak lóháton, hanem gyalog is által lehet azt gázolni.

A' közelebb múlt héten, három nap egymás után, az ide való pellengérré, egy olly 20 éves teadós szép ábrázatú és természetü szolgáló leány állítatott ki, a' ki a' maga asszonyát és nagy jótevőjét, éjjel életétől meg fosztani igyekezett. — Egy késsel torkán és mellyen három sebet ejtett, de a' melly egy sem halalos, Gocofz szándékának és tselekedetének, a' pénz szerelme volt az indító oka. Az ide való crimínális törvénynek 30 esztendőig tartó fenyítő hazra itulte a' hünyös leányt, mellybe lett bé vezetettéskor 30 éves vésző adatott néki; onnan leendő ki szabadulásakor is, ha tudniliük addig életben meg maradhat annyi vésző fog néki adatni.

Konstantinápolyból olly tudósítás jött ide, hogy Pazwan-Oglu, a' fényes Portával lett meg békességének alkalmatosságával magát arra köte-

iszte vélne, hogy ő a' Belgrádi pártos Jantsárokat meg zábolázza. Hogy úgy legyen a' dolog abból tétzik ki, mivel már is 12 ezer embert indított ő ki Widdin vidékéről, mellynek hallására sok Jantsár oda hagyta Belgrádot, sok pedig *Pazwan-Oglu* eleibe ment, és azonigyekoznek, hogy a' *Morawa* folyóvizén való által menetelét meg akadályoztathassák.

Magyar Ország.

Posonból Oktob. 8-ik napján. Nádorispány Ő Kir. Fő Hertzegsége, a' múlt hétfőn dél után érkezett ide Bétsből vissza, a' leg kivántabb egészségben. — Tegnap a' Toskánai Nagy- és Fő Hertzog *Ferdinand* Felséges Nádor-Iszpányunk látogatására ide jöven, ebéd után, ismét vissza utazott Bécsbe.

Tegnap valamint a' Státusok és Rendek, úgy a' Magnások Tablája is gyűlést tartottak, és külömbkülömbféle tárgyakról vólt köztök a' tanácskozás. — Az az elegyes Deputatio, a' mellyre a' Diétai Articulusok el készítése van bizva, Tárnok Meffer Mélt. Gróf *Brunswick József* Ő Excellentiája előülése alatt, e' folyó hónap 5-ikén este; a' következett nap pedig dél előtti tartotta a' maga üléseit.

Az ide fel gyülekezett fő Méltóságoknak, és Ország Rendjeinek mulatságokra, Nádorispány Ő Királyi Fő Hertzegsége minden héten háromszor, úgymint hétfőn, szerden, és pénteken, muzsikális akadémiát izokott tartatni.

Szabolts Vármegyéből Sept. 22-dik napján. Ambár a' mi Megyeekben, Ittené legyeo a' di-tsóffég, meg lehetos termés vólt; mindazáltal *N. Kallóban* hat forinton is el ment már a' rozsnak

köbli. Tengerink, az az, kukuritzánk, dohányunk, mellynek a' mi Vármegyénk anya földje, a' holzfazson tartott tavaszi és nyári szárazság miatt, igen kevés fog lenni. — Folyó vizeink annyira kiszaradtak, hogy sok helyen a' Tiszán járó izá-
lak is meg fenekelnek.

Német Ország.

A' Baváriai Vál. Fejedelem 15000 emberrel igyekszik maga ármadiáját öregbiteni, és most leg elsöben is 6000 legény válassztódik ki a' végre. Minden posztó fabrikások sok kék, fehér, és szürke posztot készíteni parantsoltatnak. — *Münchenben*, minden kéz miveseknek meg hagyattott, hogy a' katonáknak való montúr készítésében serényen foglalatoskodjanak.

A' Regensburgba tartózkodó idegen személyeknek naponként mind inkább inkább nevededik a' száma. Talán egyetlen egy papi herczeg, Status, és Imperialis város sem találhatik Német Országban, a' ki vagy maga személye szerént, vagy ide küldött különös követje által, szenvedett kárának ki pótoltatását ne sürgetné. — A' Konstantzai Káptalan, azon okból kívánnya maga örökségeinek birtokában való meg maradását, mivel jó gazdálkodása által szerzette azokat magának. Erremég eddig semmi választ nem adott a' Német Deputatio.

A' Lüttichi herczeg Püspök, el veltett birtokainak vissza adattatása végett, egy gyökeres jegyzélt adatott bé September 30-ikán a' Regensburgi Német Deputatiónak, a' mellyben azt adja elő, hogy ő nyóltz elztendő el forgása alatt, püspökségen kívül, minden jövedelmét, melly két millió és 461065 forintra megyen el veltette, és hogy ő azon idő alatt, maga Ministerjei, Ta-

nátsoffai, Agensei, és udvari tseledjei^{llyek} min-
re, egy millió, és 709994 forintból álló^ú izér-
got tsinálni kéntelenitetett. Ahozképest^{ankák}
vánnya, hogy az ő maga méltóságához ille-
módon való tartasáról, úgy szinte udvari embert,
nek tapláztatásokról, 's tsinált adosságainak ki fi-
zetéséről viselleyen gondot a' Német Deputatio.
Végtére a' maga Kaptalanját is ajánlya, 's azt
kivánnya, hogy valamint a' több Német Orzá-
gi Kaptalanok, úgy a' se mennyen feledékeny-
ségben.

A' Nasszau-Orániai herczeg (a' Hollandiai
vólt helytartó Fejedelem) azoknak a' tartomá-
nyoknak igazgatását, a' mellyek néki kipótolás
fejében estek, a' maga első szülött fiának, az O-
rániai örökös herczegnek szándékozik által adni,
ő maga pedig Oraniensteinban lakni. Hogyha a'
Földai Püspöklégnek^{entri} Hánau Grófsággal való
fel tserélése végbe mehet, úgy osztán, Hanau vá-
rosában fog az Orániai örökös herczeg lakása
lenni. — Már a' Heszén-Darmstadt herczeg is
bé lépett azoknak a' tartományoknak birtokába,
a' mellyek nékie vannak szávu. — A' Sax-Ko-
burgi uralkodó herczeg a' Bambergi klastromok-
hoz tartozott de az tartományaiban fekvő Ban-
zi és Langheimi jószágokat, azon esetre, ha
azok is a' ki pótolás maszszajához^{adódnának},
modo provisorio el foglaltatta. — Erfurt váro-
sában 's annak vidékén sok rekrutákat állítat
ki a' Prussziai Királyi Kormányfőnek, a' kikből
egy új regement fog formáltatni.

Az Angliai Fels. Király, mint Hannoverai
Vál Fejedelem, minden Hildesheimhoz, Corvey-
hez, Hexterhez és Altenkirchenhez vólt jussairól
örökösen le mondott, és azok helyett örökre öfve

foz az Osznabrükki Püspökség Hannoverával kaptsoltatni.

Frantzia Respublika

A' siket-nema gyermekeknek tsupán külső jelek által való oktatása, és az emberi társaság hasznos tagjaivá való tétetések Frantzia Országban talá'tatott fel a' múlt 18-ik század utólsó negyed részében; ott talá'tatott nem régiben fel a' vakon születetteknek hasznos tudományokra leendő oktatások is Fr. polgár Bertrand által. Az ezeknek számokra közönséges költségen fel állított Institutumot, a' múlt September vége felé az első Conzul felesége, a' Lyonnai Érsekkel, az Ajacciói 's Carcasonnei Püspökökkel, 's egyéb fő rangú és különös érdemű egyházi személyekkel egyetemben meg látogatván, bámulással, de azomban kedves érzékenységgel látták és halgattak ezen szerentsélen teremtéseknek olvasásban, ír'sban, és számvető meflerségben tett nagy előmeneteleket — Ezen vakon született, vagy szerentsétlenségből szemeiknek világától meg fosztatott ifjak közzül egyik, a' ki nem utólsó házból vette a' maga eredetét, minden jelen volt személyekben bámulást gerjesztett azon talentoma által, mellyet ő az Algebra néhány nehéz problémáinak meg fejtésében mutatott, azon serénysége által, mellyel ő a' geografia kártyákat keresztül futotta, és a' mellyel az eleibe terjesztett kártyákon lévő tartományokat, városokat, tengereket, folyóvizeket és szigeteket újával kimutatott. — Bámulással, de egyfzersmind tökéletes meg elégedéssel halgatták azokat az Olasz darabokat, mellyeket ezen vak ifjak közzül némelylyel el éneklettek, és muzsika szerzfamokon is el jádzottak. — Egy vak ifjú két olly szép odát mondott el előttök, a' mellyeket ő az első Conzul

meg tisztelésére maga készített, 's a' mellyek minden jelenvólt személyek itilete szerént, a' jó írásban és vers írásban valóságos remek munkák voltak.

A' tudományoknak, mint szinte a' szép és hasznos mesterségeknek tökéletesítésére, a' megjutalmaztatásnál nagyobb ösztön nincs e' világon. Az első Conzul kezes felesége, a' második és harmadik Conzulok, és a' belső dolgokra ügyelő Fr. minifter társaságokban, az ötödik complementaire, avagy az esztendő ki töltő napon, dél előtt tízedfél órakor, Páris városának Louvre vezetű palotaja elebe ment, a' Frantzia industria ott ki rakott remek munkáinak meg szemlélésére. Egymás után minden tornácra béké járván azon palotának, a' nemzeti industria előmentelésének ott ki rakott jeleit, eleven, 's egyszerűmiud kedves érzékenységgel szemlélte. Minden fabrikás város oda küldötte maga leg szebb kézmiveit. Nagy öröme vólt azon, hogy a' köztök való vetélkedes a' leg felsőbb póltzra lépett, és hogy azok a' fabrikásfok, a' kik a' múlt esztendőben magokat mások felett meg különböztették, mindnyájan meg vállották azt, hogy az ő erántok mutatott betsület, az ő ditsőségeknek és szerentséjeknek leg első epokája vólt. — Minekutánna azoknak szemelésében három órát töltött volna el az első Conzul, azon palotának abba a' szalajába ment fel, a' mellyben a' leg szebb festett táblák ki vóltak rakatva. Azokat is te'lyes meg elégedéssel szemlélte, és a' leg szebb darabok közül hármat vétetett magának. —

Valamint a' szép és hasznos mesterségek, úgy a' tudományok is, nevezetessen a' természeti tudomány, és a' természeti historia mind nagyobb nagyobb tökéletességre vitetnek Frantzia Ország-

ben. Nem régiben Szabaudia 14500 lépés magasságú fehér hegye tetejére két Frantzia tudós fel hagott, de a' nagy szél és szüntelen való havazás miatt, ott, húz minuumnál tovább nem maradhattak, 's nem is láthattak arról semmit is. — Egy *Ramond* nevű más Frantzia, Olasz Országának azt a' Montperdü nevezetű hegy tetejére mászott fel, a' melly minden Pyrenéusi hegyek közt leg magasabb, és a' mellyre még ekkorig sem mi hajlandó teremés fel nem hághattott. Ez a' hegy is, mint szinte Szabaudiának fellyebb említett magas hegye, szüntelen tartó jéggel van bé fedve. A' nevezett Frantzia tudós azt igrte az olvasó Publicumnak, hogy nem sok idő múlva ki fogja azon hegynek nyomtatott historiáját adni.

A' 28-ik Septemberi Bérisi tudósítások szerint, polgár *Matthieu*, a' Német Deputatio eleibe terjesztett kár kipótolás meg változtatásán dolgozik Regensburgban. Néhány Német Országgi hercegek, a' kik tudniillik szenvedett károknak ki pótoltatása végett a' Fr. Kormányfőzékhez folyamodtak, fel tett tzeliokat antyiban el értek, hogy az ő dolgokra való ügyelés a' Regensburgban lévő Fr. miniszternek, polgár *Laforestnek* különösen ajánlatott. — Úgy hallatik, hogy az első Conzul a' Toskánai Nagy-Herceg ki elegítésére is jó módot talált volna, és hogy a' Regensburgban lévő Fr. követhet is rendelkezet küldött volna az eránt. — Az Oettingeni, Nafszau-Orániai, hercegek, és a' Hellszen-Kasszeli, 's Hellszen-Darmthadti Landgrófok jövődöbéli ki elégítetésekre nézve a' Frantzia Kormányfőzékkel még most is alkuban vagynak.

Strafzburgból azt írják, hogy az ötödik katonasíktály területében fekvő hadi feregek közül, sokan a' Helvétziába leendő marsirozásra már

egynehány parantsolatot vettek volna Párisból. Ennek felette, hogy Moguntzia és Germersheita közt is számos seregeből álló armádia gyűllött volna öfve, a' végre, hogy ha valamiképen a' szükség és körülállások hívánák, az első pillanatban által jöhessenek a' Rénus jobb partjára.

Helvétziai Respublika.

Két igen fontos tárgyra van az Európai olvasó Publicum figyelmessége most független, úgy mint a' Német Országai ki potolás dolgában foglalatok dó Deputatiomunkájának ki menetelére, és a' Helvétziai utolsó Contra revolutionnak szerentsés vagy szerentséilen végződésére.

A' Solothurni 24. k Septemberi tudósításokban rö íri foglalatya ebből áll, hogy az is szamkivetésbe küldötte már azt az újConstitutiót, a' melyet természetével és körülállásaival ellenkezőnek tartott, és azon régi alkotmányt vitte volna vizsgálta, mellyet a' hollzas tapasztalás szerént leg jobbnak talált. De ezt sem hagyta meg maga valóságában egészen, hanem olly fordításokat tett azon, a' mellynél fogva, nemcsak a' városi, hanem a' falusi lakosok is meg elégedhetnek avval. — A' Bernai Szenátus is, a' melly ennekelötte egészen Aristocratakból állott, és minden fő hivatalokból ki rekeztette a' polgárságot, most egy olly új alkotmánynak készítésében foglalatokodik, a' melly valamint az Aristocratiának úgy a' democratiának is kedverő fog lenni. A' régisend ílegnek, s egy ílegnek helyre állítására, és a' hazai íknak egymással való meg engesztel tetésekre nézve ennél alkalmasabb elz közt nem is esmér. A' Bernai Kantonbéli parasztok, a' kik a' Bernai Kormányfzéknek ki üzésében, magok se-

rénv felkelések által leg hathatofabb eszközök voltak, most már, a' midőn semmi ellenkező történetektől nem tartnak, lassan lassan vissza térnek honnyaikba.

A' hivataljokba vissza állítatott Bernai Kantonbéli és városi Präfektus és Tanács, a' múlt September 21-ik napján városi és falusi lakosokhoz intézett hirdetményében illy kifejezésekkel él: „Hoffzasan viselt viszontagságaink, nagy szerentséltenséggel tellyes esztendeiek el folyása után, végtére ismét oda jutottunk, a' hol a' mi sziveink, köteleffégeink, és betsületünk már régön és öremest egyeff tetni kívántak volna, a' mi keves anzánk kebelében Berna fő városában, mellynek vissza vételében ti nekünk nagy segítségünkre voltak. — Igen is, a' ti atyáitok ismét nálalock és veletek vannak, és arról fognak gondoskodni, hogy a' izükkölködő fregény megcedék helyre, az özvegy védelemre, és kiki, mint ennekelőtt, igazságra találjon. — Mi veletek magunkat szorosan ö zve kötni kívánnjuk, és alkotmányunkat is akként intézni, hogy a' polgári és hadihivataloktól egy érdemes ember se rekesztessen ki.“

Továbba azt olvassuk a' Bernai tudósításokból, hogy polgar Bay a' Bernai Kántonnak helyta tójáva tétetett, és olly rendelést vett volna, melly szerint minden közönséges tisztviselőket, a' kik a' volt Helvétziai Kormányzék által állítottak ki, de a' kik a' köz bizodalomra érdemetlenek, hivataljaiktól foffzon meg. — September 23-ikán egy 500 főből álló és Luzernből Berna felé marsirozott Helvétziai sereget, a' Bernai Kantonbéli fegyveres parasztok körül vévén fogságra ejtettek, mellynek nagy része a' Roverea Regementinél hadi szolgálatot vett. Ez a' regement tsak nem egészen ki állítatott már zöld fe-

kete hajtóvás kaputja, fejeér lajblija, nadrágja, és magas veres pántlikába tödzött kalapja van. A' tisztek veres kötöt viselnek bal karjaikon. Az apró Kántonokból Bernából küldetett, 's 1800 főből álló hadi seregnek táborig Káplannya is veres kötöt bord a' Kapucinumján. — Az Appenzeli, Schafhauseni, és Bünden Kantonokból számos fegyveres nép váratik Berna alá.

Bernából Septemb. 25 = ikén. Itt, tegnap dél után rendkívül való áhétatosság és prédikáció tartatott, minden jelen volt Bernai truppok bémentek a' templomokba, és az ifteni tiszte: t végződése után fel emelt újakkal meg esküttek arra, hogy hivek lesznek a' haza eránt, és mind vagyonokkal, mint vérekkal készek lesznek azt védelmezni. — Ma, minden városunkban fekütt katonaság az ármadiához marsirozott, a' melly most Freyburg alatt táborozik. — A' Bernai hadi seregeknek vezérle Generálja, Waatlandhoz, avagy Frantzia Helvétziához egy hirdetményt küdött, mellyben arra inti annak lakosait, hogy rakják le a' fegyvert, és ne fordítsak azt attyokfiai ellen. Minden meg esett dolgokról való el felejtkezéft és szabadtságot igir nékiek arra, hogy olly kormányformáját válasszanak magoknak, a' minémütök magok állapotjokhoz és környülállaisaikhoz leg illendöbnek találnak. — Epen most minden itt lévő seborvosok requisitióbavétettek, mellyből azt lehet ki húzni, hogy a' mi hadi népünk üftökbe fog a' Helvétus truppokkal kapni.

Bernából Septemb. 28 = dik napján. Tegnap a' Bernai ármadia, és a' Helvétziai truppok keményen tsatáztak egymással, és Freyburg városát két ora el forgása alatt szüntelen lövöldözték. — Leg inkább azon toronyra tüzeltek a' Bernai artilleristák, a' mellyből nem kevés kárt tettek a'

Helvetus seregek a' mi népünkben. A' Bernai tisztek és köz emberek között sebbe ejtettek, és meg is hóltak egynehányan. — Ma reggel General *Bachmann* is ide érkezett, és még most is sok segítő seregek jönnek a' több Kantonokból ide. — Mivel *Freyburg* városa magát fel adni nem akarja, tegnap este ismét sok ágyú küldetett annak újabb leendő ostromoltatására. Az ott táborozó Bernai seregek fő hadi szállásán olly hirdetmény adatott ki, mellyben minden Helvétziai hufzárnak foglalóban öt, a' lováért pedig 10 Lajos aranya ígertetik ha zászlóját el hagyja, (Helvétus truppoknak itt azok nevezetnek, a' mellyek a' Bernából ki üzött Helvétziai Kormányzás: zsoldjában vannak.)

Bernából, Sept. 20-ik napján. Az Uryi, Swiczi, Unterwaldeni, Glarusi, Appenzelli, és Bündteni Kantonoknak Schwitz városában öszvegyülekezett Congressusában, a' mellyhez a' Bernai Kanton is követeket küldött, szoros szövetségre léptek egymás közt a' végre, hogy a' Lausanaba ment úgy nevezett Helvétziai Kormányzatot fegyverekkel mind addig üldözzék, míg az vagy széllyel nem olzlik, vagy Helvétziából ki nem költözik. Egyfzersmind azt is meg határozták, hogy azokat a' Kantonokat, a' mellyek egyenlő értelemben vannak ö velek, magok szövetségekre fel vegyék. — Egyébként minden Kanton maga felsőségében maradjon meg, és olly alkotmányt válasszon, 's adjon magának, a' mely a' lakolok kívánságának, és szükségének legjobban meg felel. — General *Bachmann* az öszve szövöttezett Kantonok armádiájának Generális-simusává tételött, és ő az öszve szövöttezett hadi tanatsával egyet értőleg fogja maga hivatalját folytatni.

September 26-ik napján a' Bernai hadi sere-

gek fő hadi szállásáról illy foglalatú hirdetmény küldetett az úgy nevezett Helvétziai Kormány-szék tagjaihoz. „A' Helvétziai derék nép egész-
len ellenetek van, minden oldalról fel kelt elle-
netek, és előbbi alkotmányának visszaállítását
örvendező kiáltások közt kívánnya. Közön-
féges gyüllést tartnak a' Helvétziai Kantonok,
olly feltétellel, hogy a' régi Constitutio meg job-
bitása által olly alkotmányt készíthessenek, a'
mellyel minden rész meg elégedhessen. — Nohát
gondolkozatok emberi módon, és tegyétek ed-
dig gyakorlott hatalmatokat az új közönséges
Gyüllés kezébe le. — A' Waadtlandiak is, a'
kiket ellenünk fel fegyverkezni igyekeztek, a'
mi atyánkfiai, és mi nem ezek ellen, hanem ti
ellenetek hadakozunk — ti minden ki ontandó
tsepp vérért felelni tartóztok. — Olly derék
Helvétusok vannak a' mi vezérlésünk alatt, a'
kik a' mint győzni, úgy meg halni is készek lesz-
nek. “

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az úgy nevezett Helvétziai Kormány-szék, a'
melly Berna városa capitulatiója után, onnan *Lau-
sannába* ment által, September 20-ik napján tar-
totta ott *Dolder* Landammann előülése alatt leg el-
ső gyüllését, a' mellyben hozott végzése által,
egész Helvétziában el törölte a' dézmát és az in-
gatlan jószágokra vétetett adót. — Az ott lévő
végre hajtó Tanács minden Waadtlandi lakost
a' fegyverfogásra, és a' Helvétziai ármadiához
leendő menetekre serkenget, a' melly tudniillik,
a' Bernai seregek ellen, Waadtlandia határán
gyülött össze. — September 24-ikén két depu-
tatus küldetett Bernából *Lausannába*, olly felté-
tellel, hogy az ott lévő Kormány-szék tagjait,
az egész Helvétziai nép képeben, arra kérjék meg,
hogy szűnyenek meg a' folyóvíz ellenébe való
útszaktól, eddig gyakorlott hatalmatokat tegyék le

önként, és a' Frantzia truppoknak segítségkre való hívása által Helvétziát láborhatatlan vézedelembe ne talzittsák. — A' mint hallatik, sem *Dolderben*, sem *Rüttimanban* nincs ezen igazfagos kivasság tellyesítésére hajlandóság. — A' Frantzia Respublika követje, polgár *Verninac*, sem jót sem rosszat nem izóll a' történt dolgokról világozzan, hanem gyakran kurirokat küldöz Párisba. — Ugy hallatik, hogy Geneva mellett egy Francia armádia gyüllene öfzve.

Minémü lélek vezérellye, a' jelenvaló kétséges kimenete ü környülállások közt, a' Helvétusokat, a' következő példából ki tettik. — Két Schafhauseni nagy tehetségü és tekintetü kereskedőnek felferdült fia, a' kik most Norimbergában tanulnak, meg értvén másoktól azt, hogy Helvéczia öt esztendőtol fogva viselt sullyos jármát le vetni, 's magát előbbi szabadságába visszafza helyheztenni igyekezik; Landammann Redinghez levelet irván magokat arra ajánlották, hogy hazájok boldogságának eszközléseért, ök is készek fegyvert fogni. — *Reding* levelekre küldött válaszában, igaz hazafiúságokat meg ditsirten, 's öket avval biztatta, hogyha a' környülállások kivánni fogják, ditsiretes ajánlásokat el fogja fogadni.

Olasz Ország.

Hompesch, a' Máltai vitézi Rendnek utólsó nagy mestere, faratságos igyekezetével sem eszközölhette azt, hogy előbbi melioságos hivataljába visszafza állitatordjék. Mostanana a' Petersburgi Császári udvar, és a' Frantzia Kómanyszek, azon vitézi Rend jövendőbeli nagy mestereket választását, költsönös meg egyyezéssel *VII Pius* Pápara bizták volna, sok vizsgálodásai után, azon

hivatal folytatására, Pápa Ő Szentsége herczeg *Ruspoli Bertalant* leg alkalmasabbnak lenni ítélvén, ő benne határozta meg a maga választását. És a herczeg Rómában, 1754-ik esztendőben született, 48 esztendőös derék es fok szép tulajdonságokkal biró férfiú, a' ki minekutánna 1780-ik esztendőben Máltába ment, és a' hitetlenek, vagy inkább Afrika Barbarusok ellen való expeditióban első próbáit meg tette volna, 1785-ik esztendőben azon vitézi Rend hadakozó gályáinak vezérjévé tétetődött, melly hivataljának négy esztendeig való díszéretes viselete után, a' nevezetesebb Európai udvaroknak szemelélére utazott. Nagy műtárségre lett választásának hírével *Kavaliér Buzy* Skotziába küldetett, a' hol tudniillik, a' nevezett herczeg néhány időtől fogva tartózkodik,

Maylanból, Sept. 24-ikén. A' törvénytevő Tanács tegnap előtt végzette el a' maga gyűlését. Azon napon sok törvényt határozott meg; a' többi közt azt is, hogy a' Kormányzók az új adóból, és néhány nemzeti jószágok el adásából 13 millió, 397468 liverből álló rendkívül való fundust állithasson fel. Ennekfelette azt is, a' melly által a' nemzet azoknak a' dézmáknak birótokában, a' mellyek az el töröltt szerzetes rendekhez tartoztak, meg erősítetik.

Ezen Olasz Respublika jövedelme, ezen folyó esztendőben, Februarius 14-ik napjától fogva, Julius 30-ik napjáig 38 millió, és 353949 liverre ment, a' melly summából 15 millió és 420048 a' hátra maradt adóból, a' többi pedig a' harmintzadokból, vámokból, 's több efélékből folyt a' Status kasszájába. Azon idő alatt tett költsége 37 millió, 450080 liverre tétetődik, a' melyből 18 millió 133621 a' Frantzia Armadia zsoldjára; 7 millió, 030001 liver a' Respublika lakó-

ségeire; 4 millio 565697 pedig a' Status szolgálatjában lévő polgári hivatalosok fizatésekre fordítatott.

A' Pisában meg betegedett Fels. Heururiai királyért közönséges áhetatosságok tartatnak, mind ott, mind Florentziában. A' Pizában tartatott szokott áhetatosságon a' Királyné is mindenkor jelen van.

A' Génuai 18-ik Septemberi tudositások szerint, a' Liguriai Respublikának Kormányzója, az Olasz Respublikával leendő öfve kapcsoltatását a' Frantzia első Conzúlnal nagyon sürgeti.

Nagy Britannia.

A' Londoni közönséges újság levelek azt hirdetik, hogy a' Bourboniai Királyi vérből hazmazott hercegeknek N. Britanniából való kiküldéseket befürgette volna a' Frantzia Kormányzója, de hogy e' pontban maga fel tett széllyat el nem érhetta. Hanem az Orleánsi hercegnek még is Skotziaba kellett Angliából menni. — A' Frantzia első Consul, és a' Fox úr közt volt baratságos együtt beszélgetésekben, az elsőbb a' többi közt azt mondotta, hogy az a' pokotbéii alkotmány, a' melly által ötet e' világból ki végezni akarták, az Anglus ex-hadi minifter Winham készítette volna. Fox úr erre akként felelt, hogy ő a' nevezett ex-hadi miniftert jól esméri, és olly emberséges embernek tartja, a' kibeni az illyetén útalatos tselekedetre semmi hajlandóság nintsen.

D. D. S.